



มจร สุรนารีสาร

MCU SURANAREE JOURNAL

MSJ

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2569) VOL.4 NO.1 (JANUARY - APRIL 2026)

การศึกษารูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ

เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา

THE STUDY OF THE SERVICE MODEL OF SPECIAL EDUCATION CENTERS
AND PARENTAL INVOLVEMENT IN EARLY INTERVENTION SERVICES AT
THE SPECIAL EDUCATION CENTER EDUCATION DISTRICT 11 NAKHONRATCHASIMA PROVINCE



สุทธิลักษณ์ ศรีปัญญา, มานะ สินธุวงษานนท์, วรสิทธิ์ รัตนวราหะ
Sutthilak Sriphanya, Mana Sinthuwongsanon, Worasit Rattanavaraha

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
Faculty of Education, Vongchavalitkul University, Thailand.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ISSN : 2985-1106 (Print) ISSN : 3088-1382 (Online)

การศึกษารูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา

THE STUDY OF THE SERVICE MODEL OF SPECIAL EDUCATION CENTERS
AND PARENTAL INVOLVEMENT IN EARLY INTERVENTION SERVICES AT
THE SPECIAL EDUCATION CENTER EDUCATION DISTRICT 11 NAKHONRATCHASIMA PROVINCE

สุทธิลักษณ์ ศรีปัญญา¹, มานะ สินธุวงษานนท์² และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ³
Sutthilak Sriphanya¹, Mana Sinthuwongsanon² and Worasit Rattanavaraha³

(Received: March 26, 2025; Revised: April 26, 2026; Accepted: April 30, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา และ (2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 278 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน (F-test) และทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิจัยพบว่า

(1) รูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

(2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรูปแบบการให้บริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา พบว่าภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม, ศูนย์การศึกษาพิเศษ

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล / Faculty of Education, Vongchavalitkul University, Thailand.

Corresponding author, e-mail: sutthilak_chi@vu.ac.th, Tel. 085-2210629

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the level of parental involvement in early intervention services of the Special Education Center, Education District 11, Nakhon Ratchasima Province, and (2) to compare the parental involvement in early intervention services of the Special Education Center, Education District 11, Nakhon Ratchasima Province, classified by the service model of the Special Education Center. The sample used in this research includes 278 parents of students at the Special Education Center, Education District 11, Nakhon Ratchasima Province, under the Office of Special Education Administration, for the academic year 2023. Data was collected using a 5-point Likert scale questionnaire, with the item-objective congruence index ranging between 0.60 – 1.00 and the overall questionnaire reliability being 0.974 The statistics used for data analysis include mean, percentage, standard deviation, hypothesis testing F-test, and Scheffe's method for pairwise comparison when a statistically significant difference is found. The research findings revealed that

(1) The service model of the Special Education Center and parental involvement in early intervention services of the Special Education Center, Education Area 11, Nakhon Ratchasima Province, both overall and in every aspect, are at a high level.

(2) The comparison of parental involvement in early intervention services at the Special Education Center, Educational Area 11, Nakhon Ratchasima Province, classified by service type, found no significant differences both overall and in each aspect.

Keywords: Parental Involvement, Early Intervention Services, The Special Education Center

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา, 2545) กำหนดไว้ในมาตรา 10 วรรค 2 กำหนดให้การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาและพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551)

การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะมีการระบุความต้องการทั้งทางกายภาพ อารมณ์ สังคม และตามความต้องการจำเป็นตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ เด็กพิการถ้าไม่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูตั้งแต่แรกพบความพิการหรือพบความผิดปกติและต่อเนื่องแล้ว อาจยากต่อการรักษาและอาจทำให้มีลักษณะความพิการมากกว่าเดิม เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความพิการเพิ่มมากขึ้น ลดภาวะความเสี่ยงความพิการที่อาจแทรกซ้อนได้ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถานศึกษาเพื่อจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมของผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สนับสนุนการเรียนการสอน การให้บริการและช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดรูปแบบการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 9 ประเภท โดยแบ่งประเภทการให้บริการทางการศึกษา ดังนี้ การให้บริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ (แบบไป-กลับและอยู่ประจำ) การให้บริการนอกศูนย์การศึกษาพิเศษ(การให้บริการที่บ้าน การให้บริการที่หน่วยบริการ และการให้บริการที่ศูนย์การเรียนรู้เด็กในโรงพยาบาล) ซึ่งดำเนินงานด้านการศึกษาแก่คนพิการและผู้ปกครองยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจนอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจาย ทำให้ไม่สามารถเดินทางมาขอรับบริการที่ศูนย์หลักได้ทั้งหมด ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการยุทธศาสตร์เชิงรุกสร้างเครือข่ายชุมชนช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จัดตั้งหน่วยบริการครบทั้ง 32 อำเภอ 36 หน่วยบริการ ปฏิบัติหน้าที่ตามโครงสร้างบริหารและบทบาทของศูนย์ฯ มีการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) ให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามกระบวนการ 7 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ 2) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อภายใน 3) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 4) การจัดทำแผนให้บริการเฉพาะครอบครัวหรือการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 5) การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม 6) การประเมินความก้าวหน้า 7) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ โดยศูนย์การศึกษาพิเศษได้มีการดำเนินการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามกระบวนการ ทั้ง 7 ขั้นตอน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและการทำงานของครู ทีมนักสหวิชาชีพ ผู้ปกครองจึงต้องมีความเข้าใจและยอมรับข้อจำกัดในตัวเด็ก จะส่งผลต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้นได้ผลดี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้เอื้อให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นรูปแบบการช่วยเหลือเด็กพิการแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้ปกครอง เพื่อให้เด็กได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างเต็มศักยภาพ เด็กพิการจะพัฒนาได้ถ้าเริ่มต้นจากการดูแลของบุคคลในครอบครัว โดยให้เวลาและโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการทำให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การดูแลด้วยความรัก ความเข้าใจ เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองทุกคนมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมหัวใจ แต่เนื่องจากความรักที่มีอยู่นั้น มักจะถูกมองข้ามไปด้วยความวิตกกังวล ความเครียด ความเบื่อหน่าย ความท้อแท้และความรู้สึกอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในบางช่วงเวลาของการดูแลเด็ก จึงจำเป็นต้องหาวิธีจัดการความรู้สึกต่าง ๆ อย่างเหมาะสมต่อไป ครอบครัวจึงเป็นหัวใจหลักสำคัญในการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญที่สุด ในการช่วยกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถขณะอยู่ที่บ้าน เมื่อเด็กถึงวัยที่ควรได้รับการบริการทางการศึกษา ผู้ปกครองควรได้ทราบถึงสิทธิต่าง ๆ กระบวนการและวิธีการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ในการเข้ารับบริการในศูนย์การศึกษาพิเศษอย่างถูกต้อง การกระตุ้นให้เด็กพยายามช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดจะทำให้เด็กพึ่งตนเองและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างรวดเร็ว การส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย การยอมรับในความคิดเห็น ความแตกต่างและความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล สร้างความตระหนักในการมีสิทธิของแต่ละบุคคลและสร้างความเท่าเทียมกันในด้านต่าง ๆ จะส่งผลต่อการดำรงชีวิตเด็กพิการให้มี ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาอุปสรรค พบว่าสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวผู้เรียนส่วนมากมีฐานะยากจน ไม่สามารถนำผู้เรียนมารับบริการได้อย่างต่อเนื่อง และผู้ปกครองบางรายไม่ยอมรับความพิการของบุตรหลาน ไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาบุตรหลาน ทำให้ผู้ปกครองขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ส่งผลต่อการ

พัฒนาผู้เรียนได้ไม่เต็มศักยภาพ (ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา, 2565) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการนำเด็กมารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแรก ซึ่งเป็นรูปแบบในการให้บริการสำหรับเด็กพิการที่ผู้ปกครองได้มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษแห่งนี้ จึงได้จัดทำวิจัย การศึกษารูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษแห่งนี้ ให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

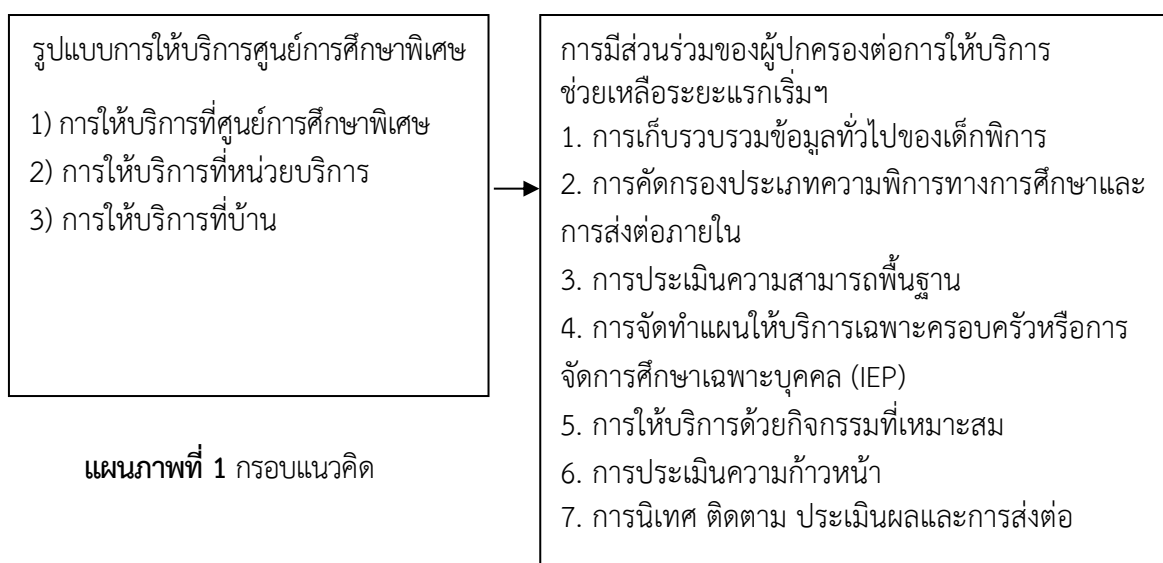
1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษ

กรอบแนวคิดการวิจัย (ทฤษฎี)

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษารูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตของการวิจัย กระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) 7 ขั้นตอน ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ตามคู่มือการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เด็กพิการสำหรับโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561) ดังนี้ 1) การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ 2) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อภายใน 3) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 4) การจัดทำแผนให้บริการเฉพาะครอบครัวหรือการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 5) การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม 6) การประเมินความก้าวหน้า 7) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ ดังแผนภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,099 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 278 คน ได้มาโดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan ,1970 อ้างถึงใน ไพศาล หวังพานิช, 2563) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random Sampling)

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นจำนวน 1

ฉบับ สำหรับศึกษารูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลการรับบริการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2558)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 ศึกษาคุณค่าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา

2.2.2 นำข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการแผนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา มาจัดทำเป็นแบบสอบถามรูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดแบบสอบถาม เป็น 2 ส่วน ให้มีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ทุกด้าน

2.2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากค่าหาดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.60-1.00

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาตรงมาปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้าน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปยังผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามส่งให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการส่งทางกลุ่มบริหารทั่วไป โดยให้หัวหน้าหน่วยบริการ ทั้ง 36 หน่วยบริการ เป็นผู้ประสานงานกับผู้ปกครองในการเก็บข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานงานให้หัวหน้าหน่วยบริการส่งคืนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์รูปแบบการให้บริการ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการให้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ F-test และเมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อภายใน ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ การประเมินความสามารถพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.24$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประเมินความก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.94$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตาราง 1 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม และรายด้าน

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.24	0.22	มาก	3
ทั่วไปของเด็กพิการ	4.25	0.37	มาก	1
2. การคัดกรองประเภท				
ความพิการทางการศึกษา	4.24	0.26	มาก	2
และการส่งต่อภายใน	4.23	0.41	มาก	4
3. การประเมิน				
ความสามารถพื้นฐาน	4.20	0.36	มาก	5
4. การจัดทำแผน	3.94	0.27	มาก	7
ให้บริการเฉพาะครอบครัว	4.18	0.26	มาก	6
หรือการจัดการศึกษา				
เฉพาะบุคคล (IEP)				
5. การให้บริการด้วย				
กิจกรรมที่เหมาะสม				
6. การประเมิน				
ความก้าวหน้า				
7. การนิเทศ ติดตาม				
ประเมินผลและการส่งต่อ				
รวม	4.17	0.17	มาก	
			ก	

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา รูปแบบการให้บริการที่หน่วยบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือ รูปแบบการให้บริการที่ศูนย์ฯ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และรูปแบบการให้บริการตามบ้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษฯ

การรับบริการ	รูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษฯ					
	การให้บริการที่ศูนย์ฯ (n = 91)		การให้บริการที่หน่วย (n = 139)		การให้บริการที่บ้าน (n = 48)	
	$\bar{X}$	.D.	$\bar{X}$	.D.	$\bar{X}$	.D.
1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ	.23	.41	.20	.40	.28	.42
2. การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อภายใน	.26	.35	.26	.40	.22	.43
3. การประเมินความสามารถพื้นฐาน	.21	.23	.26	.20	.25	.24
4. การจัดทำแผนให้บริการเฉพาะครอบครัวหรือการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	.26	.27	.23	.27	.20	.25
5. การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม	.23	.35	.19	.39	.16	.38
6. การประเมินความก้าวหน้า	.92	.29	.98	.27	.94	.22
7. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ	.17	.27	.21	.25	.14	.26
รวม	.17	.18	.18	.18	.16	.18

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษารูปแบบการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบัน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา มีการจัดทำแผนการพัฒนาการจัดการให้บริการสำหรับเด็กที่มาใช้บริการ มีการปรับแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษตามประเภทความพิการของผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ โดยมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีพัฒนาการด้าน

ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และทักษะที่จำเป็นเฉพาะความพิการ เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร (2560) ได้กล่าวถึงการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มว่าเป็นกระบวนการให้บริการช่วยเหลือผู้ที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล จะช่วยให้เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพจากกระบวนการประเมิน นำสู่การวางแผน นำแผนไปปฏิบัติโดยใช้กิจกรรมหลายรูปแบบที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของ ครอบครัวและผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา โดยเน้นความต้องการจำเป็นของเด็กและการพัฒนาให้เด็กอยู่ร่วมในชุมชนได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัย สุพัตรา ยาวิชัย (2565) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อภายใน ด้านกระบวนการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม ด้านกระบวนการประเมินความสามารถพื้นฐาน ด้านกระบวนการจัดทำแผนให้บริการเฉพาะครอบครัวหรือการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และด้านกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกระบวนการประเมินความก้าวหน้า

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรูปแบบการให้บริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบตามรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 7 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการให้บริการศูนย์การศึกษาพิเศษทั้ง 3 รูปแบบของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา มีการประชุมวางแผนจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกันกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาได้ด้วยตนเองได้ตามกฎหมายกำหนด ดังนั้นความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จึงเอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา อาทิเช่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองเป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งในส่วนที่คาดหวังและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัย ฉัตรชัย ดีพิมาย (2565) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการกรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น ความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครองโรงเรียนและชุมชน และให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กของท่านให้โรงเรียนทราบ ด้านอาสาสมัคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองชุมชนมีการร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกับคณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู บุคลากร ทีมนักสหวิชาชีพ ตามกระบวนการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการในการวางแผนการทำงานร่วมกัน จึงส่งผลต่อการให้บริการและการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองครอบคลุมทุกพื้นที่ในการให้บริการเด็กพิการทางด้านการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา สอดคล้องกับแนวคิด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2561) ที่

ได้กล่าวไว้ว่า การให้บริการทางการศึกษาการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะ ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมของเด็กพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ให้บริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับเด็กพิการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษาเป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาสำหรับเด็กพิการในพื้นที่บริการ และส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรวมและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ไว้ดังนี้

1) การให้บริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ คือ การจัดให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ฟื้นฟูและเตรียมความพร้อม โดยการจัดการศึกษา การอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครูบุคลากรและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาแบบหมุนเวียนไป-กลับหรือแบบประจำที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษาหรือศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด

2) การให้บริการที่หน่วยบริการ คือ การจัดให้บริการทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา หรือศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ที่ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการในชุมชน 3 การให้บริการตามบ้าน คือ การจัดให้บริการทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา หรือศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด โดยการลงพื้นที่ฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ โดยครอบครัวและชุมชนตามโครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู ร่วมกับนักสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ให้กับเด็กพิการที่มีความพิการรุนแรงหรือมีข้อจำกัดทางสภาพความพิการในการเดินทางมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ และที่หน่วยบริการ 2 นักเรียนไป-กลับ ในหน่วยบริการ และ3) นักเรียนที่บ้าน (โครงการปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1. ควรนำผลการศึกษาที่ได้ให้ผู้บริหารไปใช้เป็นแนวทางในวางแผนการบริหารและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1.2 ควรให้ศูนย์การศึกษาพิเศษนำข้อมูลที่เป็นผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งอาจนำไปสู่การกำหนดนโยบาย เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษได้ในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการให้บริการของสถานศึกษาที่มีบริบทเหมือนกัน

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการให้บริการของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ฉัตรชัย ดีพิมาย. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการกรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10), กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ไพศาล หวังพานิช. (2563). เอกสารสอนวิชาการวัดและประเมินผล. คณะศึกษาศาสตร์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร. (2560). การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม. สมุทรสาคร: ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสมุทรสาคร.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี 2565. นครราชสีมา: ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา.
- สุพัตรา ยาวิชัย. (2565). การสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปราจีนบุรี. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). แนวทางการดำเนินงานเปลี่ยนผ่านให้แก่บุคคลพิการสำหรับ สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.